

Sygn. akt V ACa 924/15

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 30 czerwca 2016 r.

Sąd Apelacyjny w Gdańsku – V Wydział Cywilny w składzie następującym:

Przewodniczący:	SSA Zbigniew Koźma
Sędziowie:	SA Katarzyna Przybylska
Protokolant:	SO del. Teresa Karczyńska - Szumilas (spr.) Stażysta Barbara Tobiasz

po rozpoznaniu w dniu 16 czerwca 2016 r. w Gdańsku

na rozprawie

sprawy z powództwa Z. P. (1)

przeciwko (...) w T.

o uchylene uchwał

na skutek apelacji pozwanej

od wyroku Sądu Okręgowego w T. z dnia 17 września 2015 r. sygn. akt I C 2508/14

I. oddała apelację;

II. zasądza od pozwanej (...)w T. na rzecz powoda Z. P. (1) kwotę 135 (sto trzydzieści pięć) złotych tytułem zwrotu kosztów postępowania apelacyjnego.

Na oryginale właściwe podpisy.

UZASADNIENIE

Powód Z. P. (1) w pozwie wniesionym przeciwko (...) w T. domagał się uchylene uchwały(...)z dnia 21 października 2014r. Rady Nadzorczej pozwanej spółdzielni o wykluczeniu go ze spółdzielni, wskazując iż została ona podjęta bez postawy faktycznej i prawnej.

Pozwana (...)w odpowiedzi na pozew wniosła o oddalenie powództwa wskazując, iż podstawą wykluczenia powoda, było zgodnie z treścią (...)statutu pozwanej, naruszenie przez niego jego postanowień.

Wyrokiem z 17 września 2015r. Sąd Okręgowy w T. uchylił uchwałę (...)z dnia 21 października 2014r. podjętą przez Radę Nadzorczą (...) w T. oraz obciążył pozwaną kosztami postępowania.

Sąd Okręgowy ustalił, że pismem z dnia 25 lipca 2014r. zarząd pozwanej Spółdzielni Mieszkaniowej zwrócił się do jej Rady Nadzorczej o wykluczenie powoda ze spółdzielni na podstawie (...)statutu spółdzielni. W uzasadnieniu wniosku

wskazywano, że powód w okresie od maja 2011 roku do maja 2014 roku świadomie szkodził interesom spółdzielni poprzez złożenie w toku postępowania sądowego w sprawie o stwierdzenie nieważności uchwały o wyborze Rady Nadzorczej nr (...) z dnia 18 czerwca 2011r. wniosku o zabezpieczenie powództwa w postaci wstrzymania wykonania tej uchwały i pomimo apeli swoje stanowisko podtrzymywał; działania między innymi powoda doprowadziły do wymiernych szkód ze względu na zawieszenie przez okres prawie 2 lat prac rada nadzorcza. W treści pisma wskazano również, że powód skierował skierował niesłuszne oskarżenia do organów Policji i Prokuratury dotyczących działań Zarządu spółdzielni, jak i Rady Nadzorczej oraz kierował do organów spółdzielni i sądu w sprawie(...)szereg pism zawierających nieprawdziwe treści naruszające dobra osobiste zarówno członków Zarządu Spółdzielni, jak i jej Rady Nadzorczej. Powód żądał także szeregu dokumentów i nie uiszczał opłat za ich wydanie, co stanowi o uporczywym naruszaniu statutu i Regulaminu w sprawie wydawania kserokopii dokumentów oraz z odpłatności za ich wydanie.

Pismem z 28 lipca 2014 roku powód został poinformowany o wpłynięciu wniosku o jego wykluczenie ze spółdzielni na podstawie (...) statutu spółdzielni tj. w związku ze świadomym działaniem na szkodę spółdzielni i wbrew jej interesom, naruszeniem zasad współzycia społecznego i dobrych obyczajów oraz naruszeniem regulaminu obowiązującego w spółdzielni; w piśmie tym informowano także o dacie i miejscu rozpoznania wniosku oraz zwrócono się o przybycie powoda lub jego pełnomocnika.

W odpowiedzi powód poinformował, że ze względów rodzinnych nie przybędzie na posiedzenie Rady Nadzorczej oraz wyjaśnił, iż nie może na piśmie ustosunkować się do wniosku, ponieważ do chwili obecnej nie przedstawiono mu zarzutów.

Kolejne terminy posiedzeń w sprawie wykluczenia powoda ze spółdzielni zostały wyznaczone na 30 września 2014r. i 21 października 2014r.; powód nie stawiał się również na te posiedzenia.

W dniu 21 października 2014 r. Rada Nadzorcza podjęła uchwałę (...), w której wykluczyła powoda z pozwanej spółdzielni. W uzasadnieniu tej uchwały wskazano, że powód nie stawiał się na posiedzenia, które wyznaczono w celu rozpoznania wniosku dotyczącego powoda, zaś procedura wykluczenia nie przewiduje doręczenia członkowi spółdzielni wniosku Zarządu i jego uzasadnienia, który jest kierowany do Rady Nadzorczej; zainteresowany członek mógł się z takim wnioskiem zapoznać w siedzibie spółdzielni, z której to możliwości powód nie skorzystał. W treści uchwały wskazano także, że zarzuty wobec powoda zostały sformułowane na Walnym Zgromadzeniu, które odbyło się w dniach 9-14 czerwca 2014r., zatem były mu znane i nie było przeszkody, aby powód przedstawił swoje stanowisko w trakcie wysłuchania. W uchwale stwierdzono także, że wnioski składane przez powoda do sądów, jednoznacznie szkodziły ekonomicznie spółdzielni, czego powód miał świadomość. Krytyka organów spółdzielni prowadzona przez powoda przekraczała granice chroniące dobre imię instytucji i osób pełniących; powód przedstawiał nieprawdę co dobitnie pokazują postanowienia sądów i prokuratury. Naruszeniem postanowień statutu i regulaminu jest także nie pokrycie przez powoda kosztów przygotowania kopii wydanych dokumentów.

Sąd Okręgowy ustalił także, że w pozwie w sprawie (...) Okręgowego w T. powodowie J. D., D. Z. i Z. P. (1) domagali się stwierdzenia nieważności uchwały (...)Walnego Zgromadzenia Członków(...) w T. w zakresie wyboru siedmiu członków Rady Nadzorczej. W pozwie tym był także zawarty wniosek o zabezpieczenie powództwa poprzez wydanie postanowienia zakazującego podejmowania przez pozwaną jakichkolwiek czynności zmierzających w kierunku realizacji zaskarżonej uchwały (...)oraz jej zawieszenie do czasu rozstrzygnięcia sprawy. Postanowieniem z dnia 2 stycznia 2012r. Sąd Okręgowy w T. uwzględnił wniosek o zabezpieczenie powództwa i wstrzymał wykonanie zaskarżonej uchwały (...)do czasu prawomocnego rozstrzygnięcia sprawy. Zażalenie pozwanej na postanowienie zostało oddalone postanowieniem Sądu Apelacyjnego w Gdańsku z dnia 29 lutego 2012r. W dniu 17 stycznia 2013r. Sąd Okręgowy w T. oddalił powództwo, zaś postanowieniem z dnia 5 marca 2013r. uchylił postanowienie o zabezpieczeniu. Na skutek zażalenia powodów na postanowienie Sądu Okręgowego w T. z dnia 5 marca 2013r. Sąd Apelacyjny w Gdańsku zmienił rozstrzygnięcie Sądu Okręgowego w T. i oddalił wniosek o uchylenie zabezpieczenia, zaś wyrokiem z dnia 22 października 2013r. oddalił apelację powodów od wyroku Sądu Okręgowego w T. z dnia 17 stycznia 2013r.

W okresie zawieszenia funkcjonowania Rady Nadzorczej na skutek postanowienia Sądu Okręgowego w T. o zabezpieczeniu powództwa były formułowane przez Prezesa pozwanej oraz członków biorących udział w posiedzeniach Walnego Zgromadzenia apele do powodów o „wycofanie” zabezpieczenia; podejmowano w tej sprawie uchwały adresowane do powodów.

Z dalszych ustaleń Sądu Okręgowego wynika, że pozwana nie wystąpiła przeciwko powodowi do sądu o odszkodowanie za szkody, które w jej ocenie powstały, na skutek braku możliwości funkcjonowania rady nadzorczej w okresie obowiązywania postanowienia o zabezpieczeniu powództwa.

W piśmie z dnia 7 lutego 2012r. członkowie spółdzielni, między innymi powód, wystąpili o wydanie im jednego egzemplarza kopii szczegółowo wymienionych dokumentów. W tym okresie nie pobierano opłat za wydanie kserokopii dokumentów; nie istniał żaden regulamin, który regulowałby tę kwestię. Pozwana odmówiła wydania kopii dokumentów, za co Prezes spółdzielni oraz członkowie Zarządu zostali ukarani grzywnami. W postanowieniu z dnia 30 kwietnia 2013r. Sąd Rejonowy w T. (...) nakazał pozwanej wydanie A. G., J. D., Z. P. (1) i T. R. kopii wszystkich protokołów i uchwał Rady Nadzorczej (...)w T. wraz z załącznikami za okres od 1 czerwca 2011r. do chwili obecnej, projektu planu rzeczowo - finansowego na rok 2012 oraz protokołu lustracji pełnej z 2011r. W piśmie, które wpłynęło do pozwanej dnia 25.06.2013r. A. G., T. R. i J. D. wyjaśniali, że chodzi im o wydanie jednego egzemplarza dokumentacji. Pozwana wydała kopie dokumentów każdej z osób, która się o nie ubiegała, zaś koszt ich sporządzenia w kwocie 680,19 zł. został każdej z nich doliczony do opłat za eksploatację mieszkania, z którego osoby te korzystają. Wysokość opłaty została ustalona w oparciu o Regulamin w sprawie wydawania kopii dokumentów oraz opłat za ich wydawanie, który został uchwalony przez radę nadzorczą dnia 21 marca 2013r. Powód kwestionował wydanie dokumentów każdej z tych osób, jak również wysokość kwoty żądanej za jej sporządzenie; odmówił dokonania zapłaty.

Z dalszych ustaleń Sądu Okręgowego wynika, że w pozwie wniesionym do Sądu Okręgowego w T. powodowie Z. P. (1) i K. P. domagali się uchylenia uchwały numer (...) ustalającej wynagrodzenia dla członków rady nadzorczej. Wyrokiem z dnia 3 marca 2009r. Sąd Okręgowy w Bydgoszczy oddalił powództwo. Wyrok został zmieniony przez Sąd Apelacyjny w dniu 30 czerwca 2009r., który stwierdził nieważność uchwały (...). Powołując się na to rozstrzygnięcie, powód domagał się od pozwanej, żeby wyegzekwowała zwrot pobranych kwot; złożył też zawiadomienie o popełnieniu przestępstwa przywłaszczenia tych pieniędzy, w wyniku którego odmówiono wszczęcia postępowania. Pozwana zwróciła się do osób, które otrzymały to wynagrodzenie o zajęcie stanowiska.

Sąd Okręgowy wskazując na treść przepisu art. 24 § 2 ustawy z 16 września 1982r. (Dz.U. 2013, poz. 1443 ze zm.) oraz (...)statutu pozwanej spółdzielni zważył, iż wystarczającą przesłanką do uchylenia uchwały o wykluczeniu powoda ze spółdzielni jest naruszenie (...)statutu pozwanej dotyczącego obowiązku wysłuchania członka spółdzielni. Przewidziany w (...) statutu (art. 24 § 4 prawa spółdzielczego) obowiązek wysłuchania członka spółdzielni należy rozumieć jako czynność dotyczącą wysłuchania osoby, której w odpowiednim czasie doręczono odpis wniosku zarządu o jej wykluczenie i która mogła przygotować się do tego wysłuchania. Powód był zapraszany na posiedzenia Rady Nadzorczej, na których miano rozpatrzyć wnioski, który go dotyczył. Powód jednak nie mógł podjąć obrony, gdyż nie otrzymał wcześniej wniosku zarządu o jego wykluczenie, a zatem nie wiedział jakie konkretnie zarzuty są przeciwko niemu wysuwane, albowiem sformułowania zawarte w kierowanym do niego piśmie Rady Nadzorczej były ogólnikowe. Obszerność wniosku sprawiała, iż przygotowanie obrony wymagało czasu i sięgnięcia do różnych materiałów, zatem przedstawienie ich powodowi przez odczytanie na posiedzeniu, gdyby się na nie stawił, nie umożliwiłoby mu podjęcia obrony. Pomimo wyjaśnienia przez powoda tej sytuacji pozwana nadal nie doręczyła mu kopii wniosku dotyczącego jego osoby.

Wskazał Sąd Okręgowy, że w niniejszej sprawie zachodziły także inne przesłanki prowadzące do konieczności uchylenia uchwały(...)

W sprawie o uchylenie uchwały o wykluczeniu członka ze spółdzielni mieszkaniowej konieczne jest zbadanie, czy przyczyny podane w tej uchwale istniały i czy wykluczenie z tych przyczyn nie naruszało postanowień przepisów prawa lub statutu, przy czym zakres sądowej kontroli jest ograniczony jedynie do okoliczności wskazanych treścią

uchwały o wykluczeniu. Zaskarżona uchwała Rady Nadzorczej pozwanej spółdzielni zawiera zaś szereg ogólnikowych sformułowań i nie jest możliwe dokonanie oceny, czego one dotyczą, czy powód dopuścił się tych zachowań i czy zasadne było wykluczenie go ze spółdzielni z tej przyczyny. Sąd Okręgowy zważył przy tym, iż ogólnikowość uchwały o wykluczeniu członka ze spółdzielni nie może być niejako sanowania poprzez wskazanie jej treści w drodze przeprowadzenia dowodów w toku postępowania sądowego; nie miały więc w tym zakresie w sprawie znaczenia przesłuchanie stron i zeznania świadka R. N., Z. G., i L. B., na podstawie których obok dokumentów Sąd Okręgowy ustalił w sprawie stan faktyczny w pozostałym zakresie.

Ogólnikowe powoływanie się na postępowanie powoda w różnych sprawach toczących się przed różnymi instytucjami jest o tyle niezrozumiałe, że we wniosku Zarządu były powołane sygnatury konkretnych spraw.

Z kolei zarzut inicjowania różnych spraw oraz ferowania wyroków zawiera w sobie przekaz, że sprawy były niezasadne i chociaż poprzez ogólnikowość tego zarzutu jego szczegółowa analiza jest niemożliwa, to wskazać należy, iż w sprawach(...)Okręgowego w T., (...) Sądu Okręgowego w T., czy (...)Sądu Rejonowego w T. zapadły orzeczenia korzystne dla powoda.

Powód jako członek spółdzielni miał prawo interesować się kwestiami związanymi z wynagrodzeniami członków rady nadzorczej, a to czy rada nadzorcza mogła działać po uchyleniu postanowienia o udzieleniu zabezpieczenia było na tyle sporne, że stanowiło przedmiot rozbieżnej oceny sądów. Jednocześnie określenie „uporczywe podnoszenie kwestii(...)" ma charakter pejoratywny, zaś bez przytoczenia w uchwale rady nadzorczej faktów nie jest możliwe ustalenie intencji postępowania powoda oraz charakteru podejmowanych czynności. Z zaskarżonej uchwały nie wynika czy i jaką odpowiedź oraz od kogo uzyskał powód i na ile była ona wyczerpująca i rzetelna.

Oceniając dalsze zarzuty sformułowane w zaskarżonej uchwale wobec powoda Sąd Okręgowy zważył, iż powód miał prawo wystąpić do sądu z pozwem o uchylenie uchwały dotyczącej wyboru członków rady nadzorczej, a w toku zainicjowanego postępowania korzystać z instytucji prawnych przewidzianych przepisami procedury cywilnej, w tym z wniosku o udzielenie zabezpieczenia powództwa. Nie można wyprowadzać negatywnych dla powoda konsekwencji w postaci utraty członkostwa w spółdzielni z faktu skorzystania przez niego z dozwolonych środków prawnych. Nie można też wyprowadzać ich z faktu, że mimo presji wywieranej przez zarząd i członków spółdzielni, powód nie cofnął wniosku o udzielenie zabezpieczenia. Opis zarzutu w zakresie poniesienia przez pozwaną szkód na skutek zawieszenia funkcjonowania Rady Nadzorczej ma zaś charakter ogólnikowy, a przez to nie podlegający kontroli w toku niniejszego procesu. Jeżeli zaś podstawą wykluczenia członka ze spółdzielni mają być jakiegokolwiek zaległości pieniężne, to nie mogą one mieć charakteru spornego; powód kwestionował powstanie szkód związanych z zawieszeniem funkcjonowania Rady Nadzorczej, ich wysokość oraz swoją za nie odpowiedzialność, zaś jest okolicznością bezsporną, że pozwana nie wystąpiła przeciwko niemu na drogę sądową z roszczeniem opartym na art. 746 § 1 k.p.c.

Sporną pozostaje wreszcie kwestia podstawy prawnej żądania przez pozwaną opłaty za kserokopie wydanych dokumentów, zaś pozwana również i w tym zakresie nie wystąpiła z roszczeniem o zapłatę przeciwko powodowi. Na marginesie wskazał Sąd Rejonowy, że jako błędne i nieuzasadnione należy ocenić wliczenie tej należności do kosztów eksploatacji lokalu. Z Regulaminu w sprawie trybu wydawania kopii dokumentów oraz opłat za ich wydawanie nie wynika, aby należność za sporządzenie kserokopii można było zaliczyć do opłat eksploatacyjnych. Jednocześnie abstrahując od przypadku powoda, generalnie stwierdził Sąd Okręgowy, że wykluczenie członka ze spółdzielni na skutek nieuiszczenia opłaty za wykonanie kopii dokumentów jest sankcją niewspółmierną do jego zachowania, albowiem należność za kserokopie nie jest „istotnym zobowiązaniem" w rozumieniu § 60 ust. 2 pkt 4 statutu pozwanej.

O kosztach postępowania Sąd Okręgowy orzekł z mocy art. 98 § 1 i 99 k.p.c.

Apelację od wyroku Sądu Okręgowego w T. wywiodła pozwana (...), zaskarżając go w całości i zarzucając;

1) naruszenie prawa materialnego, tj. art. 24 § 4 ustawy z 16 września 1982 r. Prawo spółdzielcze poprzez jego błędną wykładnię, tj.:

- przyjęcie, że ze wskazanego przepisu wynika obowiązek doręczenia członkowi spółdzielni na piśmie informacji o stawianych mu zarzutach przed terminem posiedzenia Rady Nadzorczej, na którym ma nastąpić wysłuchanie;
- uznanie, że wykluczenie ze spółdzielni nastąpiło bez wcześniejszego wysłuchania członka, bez uwzględnienia faktu, że obowiązek wysłuchania w takiej sytuacji nie jest warunkiem bezwzględny oraz że członek nie stawiając się na posiedzeniu Rady Nadzorczej z przyczyn leżących po jego stronie lub nie wyznaczając do tego pełnomocnika sam pozbawił się możliwości zapoznania się ze stawianymi mu zarzutami i przedstawienia swego stanowiska,

2. naruszenie prawa materialnego, tj. art. 24 § 5 ustawy z 16 września 1982 r. Prawo spółdzielcze poprzez jego błędną wykładnię, tj. przyjęcie, że Rada Nadzorcza pozwanej miała obowiązek szczegółowego uzasadniania przyczyn wykluczenia, podczas gdy wymogiem jest jedynie aby przedstawione zostały w uchwale jej motywy,

3. sprzeczność istotnych ustaleń z treścią zebranego w sprawie materiału dowodowego polegającą na nieuwzględnieniu dowodów świadczących o istnieniu uzasadnionych podstaw do wykluczenia powoda ze względu na uznanie, że wykraczają one poza motywy wykluczenia wskazane w uzasadnieniu zaskarżonej uchwały,

4. naruszenie przepisów postępowania, które miało wpływ na treść orzeczenia, a mianowicie:

- art. 227 k.p.c. polegające na pominięciu wykazanych przez pozwaną zachowań i działań powoda uzasadniających wykluczenie (działanie wbrew interesom spółdzielni, poważne naruszanie zasad współżycia społecznego i dobrych obyczajów), tj. faktów mających istotne znaczenia dla rozstrzygnięcia sprawy, z powodu braku prawomocnych orzeczeń potwierdzających stanowisko pozwanej, podczas gdy z żadnego przepisu prawa nie wynika dla strony obowiązek, aby dowody na takie okoliczności poparte były takimi orzeczeniami,
- art. 233 § 1 k.p.c. poprzez przekroczenie granic swobodnej oceny dowodów polegające na braku jakiegokolwiek oceny dowodów przedstawionych przez pozwaną, potwierdzających fakt działania powoda wbrew interesom spółdzielni i w sposób poważnie naruszający zasady współżycia społecznego i dobre obyczaje, co spowodowało z kolei uznanie, że powód nie dopuścił się zarzucanych mu działań, nielogicznym uznaniu, że skoro powód miał prawo skorzystać z przysługujących mu uprawnień do złożenia pozwu i wniosku o udzielenie zabezpieczenia w sprawie o unieważnienie uchwały Walnego Zgromadzenia o wyborze członków Rady Nadzorczej, to nie ponosi konsekwencji za negatywne skutki jakie to zabezpieczenie niesło dla spółdzielni podczas gdy przepis art. 746 § 1 k.p.c. wyraźnie stanowi o odpowiedzialności uprawnionego w takiej sytuacji oraz braku logiki w uznaniu, że pozwana ma obowiązek wykazania istnienia szkody i to potwierdzonej prawomocnym orzeczeniem podczas gdy z treści (...) statutu wyraźnie wynika, że podstawą wykluczenia może być samo działanie wbrew interesom spółdzielni, a więc okoliczność, która wcale nie musi ostatecznie przynieść wymiernej szkody.

Skarżąca domagała się zmiany zaskarżonego wyroku poprzez oddalenie powództwa w całości i zasądzenie od powoda na rzecz pozwanego kosztów zastępstwa procesowego za pierwszą instancję według norm przepisanych, ewentualnie uchylenia go i przekazania sprawy do ponownego rozpoznania sądowi pierwszej instancji oraz zasądzenia od powoda na rzecz pozwanego kosztów procesu za drugą instancję według norm przepisanych.

W uzasadnieniu apelacji skarżąca podniosła, iż Sąd I instancji całkowicie pominął fakt, że powód na posiedzenie Rady Nadzorczej nie stawiał się z przyczyn leżących po jego stronie bez usprawiedliwienia, nie wyznaczając jednocześnie pełnomocnika, a skutek tych zaniedbań był przedstawiany powodowi w wezwaniach i został przez niego zignorowany. Statut pozwanej w (...) in fine przewiduje możliwość wykluczenia bez wysłuchania, a przepis art. 24 § 4 Prawa spółdzielczego nie jest bezwzględnie wiążący i musi być oceniany przez pryzmat okoliczności, które spowodowały brak wysłuchania członka. Powód był wzywany na posiedzenie Rady Nadzorczej kilkakrotnie, zaś brak jest jakichkolwiek podstaw do twierdzenia, że gdyby powód stawiał się na posiedzenie nie otrzymałby odpowiedniego czasu do zapoznania się z zarzutami i ustosunkowania się do nich. Zarząd pozwanej informował w trakcie Walnego Zgromadzenia

o negatywnych skutkach udzielenia zabezpieczenia powództwa, padały wówczas żądania wykluczenia powoda ze spółdzielni, zaś nie uwzględnienie tego faktu znanego Sądowi I instancji z urzędu doprowadziło do uznania, że powód rzekomo nie wiedział jakie zarzuty są mu stawiane.

Wskazała skarżąca, że Sąd I instancji niezasadnie wymaga od członków Rady Nadzorczej pozwanej dogłębnej znajomości prawa i umiejętności szczegółowego uzasadnienia przyczyn wykluczenia powoda; w sposób niezasadniony stwierdza też, iż pewna ogólnikowość sformułowań uchwały zwolniła z obowiązku ustalenia czy przyczyny wykluczenia istniały, zwłaszcza że zostały przeprowadzone na ich okoliczność dowody.

Zignorowanie przez Sąd I instancji wykazanych w toku postępowania nagannych zachowań powoda sprowadzających się do oszczerstw, pomówień i prób podważenia wiarygodności organów spółdzielni, tylko dlatego, że zachowania takie nie zostały opisane z podaniem daty i miejsca w uchwale Rady Nadzorczej jest całkowicie bezpodstawne i stanowi przyzwolenie dla takich zachowań powoda w przyszłości, zaś spółdzielnia ma bardzo ograniczone możliwości obrony przez tego typu naruszeniami i nie dysponuje w zasadzie żadnym poza wykluczeniem środkami przeciwdziałania takim praktykom członków spółdzielni.

Podkreśliła skarżąca że norma art. 746 § 1 k.p.c. nie może być interpretowana jedynie literalnie i z ograniczeniem odpowiedzialności do wymiernych skutków udzielenia zabezpieczenia powództwa, albowiem zdejmuje ona odpowiedzialność za udzielenie tego zabezpieczenia ze Skarbu Państwa. W związku z powyższym obowiązkiem Sądu Okręgowego było ustalenie, czy udzielone zabezpieczenie przyniosła wymierne, negatywne skutki dla pozwanej lub też nosiło znamiona działania wbrew jej interesom, które to okoliczności pozwana wykazała, a które Sąd Okręgowy w T. stwierdził w uzasadnieniu wyroku w sprawie (...)

Skarżąca zarzuciła także, że Sąd I instancji błędnie przyjął, że podstawą wykluczenia mogą być tylko zaległości pieniężne stwierdzone prawomocnym orzeczeniem sądu, zwłaszcza że przedmiotem wykluczenia nie było jakiegokolwiek zadłużenia powoda, ale m.in. jego postępowanie, które wypełniało znamiona działania wbrew interesom spółdzielni oraz stanowiło przykład na uporczywe naruszanie regulaminu. Zeznania świadków czy dokumenty przedstawione przez pozwaną miały na celu obrazowanie do czego prowadziły lub mogły prowadzić działania powoda wbrew interesom spółdzielni, a nie do wykazania dokładnej wysokości szkód, jakie poniosła spółdzielnia w wyniku działań powoda.

W ocenie skarżącej Sąd Okręgowy całkowicie zignorował prawomocne orzeczenia Sądu Apelacyjnego w Gdańsku (...) (...)i Sądu Okręgowego w T. (...)potwierdzające prawidłowość i zgodność z prawem Regulaminu w sprawie wydawania kopii dokumentów oraz opłat za ich wydawanie. Doprowadziło to Sąd I instancji do wniosku, że skoro opłat za sporządzenie kserokopii dokumentów nie można zaliczać do opłat eksploatacyjnych (o czym nie świadczy fakt umieszczenia obu rodzajów opłat na jednym druku z wyszczególnieniem jednak każdej z nich), to powód może całkowicie ignorować obowiązek ponoszenia tych opłat.

W odpowiedzi na apelację powód domagał się jej oddalenia i zasądzenia kosztów postępowania apelacyjnego, wskazując na niezasadność zarzutów podniesionych we wniesionym środku odwoławczym.

Sąd Apelacyjny zważył co następuje:

Apelacja pozostaje niezasadna.

Sąd Okręgowy poczynił prawidłowe ustalenia stanu faktycznego sprawy, które Sąd Apelacyjny w pełni podziela, co skutkuje brakiem konieczności ich ponownego przytaczania, jednakże odniesienie się do zarzutów dotyczących dokonanej przez Sąd Okręgowy oceny materiału dowodowego poprzedzone być musi oceną części zarzutów wykraczających poza wskazywane przez skarżącą naruszenie prawa procesowego.

W pierwszej kolejności wskazać należy, iż zasadnie Sąd Okręgowy doszedł do przekonania, że zakres sądowej kontroli zasadności uchwały o wykluczeniu członka ze spółdzielni mieszkaniowej pozostaje ściśle wyznaczony treścią podjętej

uchwały, zatem nie ma możliwości badania w takim postępowaniu, czy istniały ewentualnie inne przyczyny nie powołane w uchwale, które mogły stać się uzasadnieniem dla podjęcia takiej uchwały. Nie przekroczył zatem Sąd Okręgowy granic swobodnej oceny dowodów ograniczając tę ocenę jedynie do tych okoliczności, które zakreślone zostały treścią zaskarżonej uchwały; przeciwnego wniosku z całą pewnością nie uzasadnia także wskazanie przez skarżącą na ograniczone możliwości pozwanej w zakresie przeciwdziałania zachowaniom członków spółdzielni, które w jej ocenie, mają naganny charakter. Podobnie w świetle ograniczonej kognicji sądu w sprawie o uchylenie uchwały o wykluczeniu członka ze spółdzielni niezasadny pozostaje zarzut sprzeczności istotnych ustaleń poczynionych przez Sąd I instancji z treścią zebranego w sprawie materiału dowodowego, polegającej na nieuwzględnieniu dowodów świadczących, w ocenie skarżącej, o istnieniu uzasadnionych podstaw do wykluczenia powoda ze spółdzielni wobec słusznego uznania, że wykraczają one poza motywy wykluczenia wskazane w uzasadnieniu zaskarżonej uchwały. Zważyć bowiem należy, iż skoro podstawą dla podjęcia uchwały o wykluczeniu członka ze spółdzielni mieszkaniowej pozostaje pewne zachowanie członka spółdzielni konieczne jest wskazanie w treści uchwały takich okoliczności, które pozwoliłyby w pierwszej kolejności konkretne zachowania zidentyfikować, a następnie ocenić je w kontekście zasadności badanej uchwały. W istocie przepis art. 24 § 5 prawa spółdzielczego (Dz.U.2016, poz. 21, j.t.) wskazuje na konieczność przedstawienia w uzasadnieniu uchwały motywów, którymi kierował się organ spółdzielni uznając, że zachowanie członka wyczerpuje przesłanki wykluczenia określone w statucie spółdzielni, ale jednocześnie odnosi je właśnie do konkretnego zachowania członka spółdzielni; bez wskazania w treści uzasadnienia konkretnego zachowania członka spółdzielni nie można uznać, aby zawierała ona motywy leżące u podstaw jej podjęcia.

Analiza zaskarżonej uchwały prowadzi przede wszystkim do wniosku, że słuszna pozostaje ocena Sądu Okręgowego co do znacznego stopnia ogólności zarzutów postawionych wobec powoda. Próba wskazania na konkretne zachowania i zaniechania powoda, które stały się przyczyną podjęcia uchwały zezwala na ustalenie, iż podstawą jej podjęcia pozostawały „intencje daleko sięgających wniosków do sądów” składanych przez powoda (pkt 2.3.a), „uporczywe podnoszenie sprawy wynagrodzeń członków Rady Nadzorczej w okresie jej zawieszenia, ferowanie z góry wyroków, które były później oddalane” (pkt 2.3.b), niepokrycie kosztów wydania kserokopii dokumentów (pkt 2.3.c). Wykładnia zarzutu przedstawionego w pkt 2.2 a wraz z pkt 2.2. zaskarżonej uchwały pozwala nadto na ustalenie, że ma on związek z wnioskiem o udzielenie zabezpieczenia złożonym między innymi przez powoda w sprawie (...) Okręgowego w T.; brak jednak wyjaśnienia na czym polegała uporczywość wskazanego działania powoda oraz oznaczenia spraw, do jakich odnosiły się wyroki. Nie sposób przy tym podzielić stanowiska skarżącej, iż wskazanie w uchwale konkretnych zachowań członka spółdzielni, które stały się podstawą podjęcia uchwały o jego wykluczeniu ze spółdzielni stawia przed członkami organu dokonującego wykluczenia wymóg posiadania wiedzy prawniczej, skoro wymagane wskazanie dotyczy jedynie faktów, a nie ich ocen prawnych.

Przedmiotem oceny mogły być zatem jedynie to czy konkretnie opisane zachowania i zaniechania powoda nie dają się pogodzić z postanowieniami statutu pozwanej spółdzielni lub dobrymi obyczajami i zasadnie w tym zakresie Sąd Okręgowy doszedł do przekonania, że nie mają one takiego charakteru.

Odnosząc się do zarzutów w zakresie tej oceny, częściowo nieprecyzyjnie opisanych jako zarzuty w zakresie naruszenia art. 233 § 1 k.p.c., wskazać należy, że w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku Sąd Okręgowy nie dokonał analizy podstaw odpowiedzialności powoda w odniesieniu do przepisu art. § 746 k.p.c. wskazując jedynie ten przepis jako ewentualną podstawę odpowiedzialności za szkody związane z udzielonym w sprawie (...) Okręgowego w T. zabezpieczeniem. Podstawą wykluczenia z pozwanej spółdzielni może być w istocie przy tym samo działanie członka wbrew interesom spółdzielni, które nie musi skutkować wymierną szkodą przez nią doznaną, jednakże za działanie takie nie może być uznane wykorzystanie prawa do sądu oraz środków zagwarantowanych przez przepisy procedury cywilnej. Wbrew twierdzeniom skarżącej działanie takie ze swej istoty pozostaje wykorzystywaniem służących obywatelowi uprawnień i jako takie nie może być traktowane jako działanie wbrew interesom spółdzielni, które może stać się podstawą wykluczenia członka ze spółdzielni; brak też w sprawie okoliczności, które wskazywałyby, że intencje powoda wszczynającego postępowanie były oczywiście naganne, zaś podstawą uwzględnienia powództwa nie pozostawało uznanie, aby pozwana nie wykazała poniesionej na skutek udzielonego zabezpieczenia szkody, albowiem okoliczność ta nie podlegała badaniu, jako nie mająca znaczenia dla rozstrzygnięcia.

Zaleganie członka spółdzielni z opłatami na rzecz spółdzielni może stanowić nie wykonywanie jego statutowych obowiązków i stać się podstawą wykluczenia go ze spółdzielni, jednakże nie może wówczas budzić wątpliwości, iż obowiązek taki po stronie członka spółdzielni istnieje. Stan taki w sposób najpełniejszy stwierdza prawomocny wyrok dotyczący danej należności, co oczywiście nie pozostaje równoznaczne z każdorazowym wymogiem w zakresie takiego wyroku; pozostaje on zbędny choćby wówczas, kiedy członek spółdzielni nie kwestionuje istnienia zaległości, czy też w sytuacji kiedy jest ona wykazana w sposób nie budzący żadnych wątpliwości. Stan taki nie ma jednak miejsca w przedmiotowej sprawie, przy czym wbrew twierdzeniom skarżącej jedną z podstaw wykluczenia powoda ze spółdzielni wskazaną w zaskarżonej uchwale było zaleganie przez niego z opłatami na rzecz pozwanej związanymi z kosztem uzyskania kopii dokumentów. Abstrahując od uczynionych przez Sąd Okręgowy jedynie na marginesie rozważań w zakresie zaliczenia tych kosztów do opłat eksploatacyjnych wyjaśnić należy, iż w sytuacji kwestionowania roszczenia przez powoda o jego zasadności nie przesądza samo istnienie Regulaminu w sprawie wydawania kopii dokumentów oraz opłat za ich wydawanie czy też stwierdzenie ważności uchwały w jego przedmiocie. Nie narusza zatem art. 227 k.p.c. wskazanie przez Sąd Okręgowy w okolicznościach sprawy na konieczność prawomocnego orzeczenia dotyczącego roszczeń pozwanej wobec powoda.

Podziela również Sąd Apelacyjny ocenę sądu I instancji, że do podjęcia przez Radę Nadzorczą zaskarżonej uchwały doszło z uchybieniem formalnym. Rację ma skarżąca wskazując, że ani przepis art. 24 § 4 prawa spółdzielczego, ani tym bardziej statut pozwanej nie przewiduje obowiązku doręczenia członkowi spółdzielni wniosku o jego wykluczenie oraz że możliwe jest podjęcie uchwały o wykluczeniu członka ze spółdzielni, jeżeli nie skorzysta on z uprawnienia do złożenia stosownych wyjaśnień. Z korporacyjnego charakteru osoby jaką pozostaje spółdzielnia i realizacji jej zadań na rzecz członków wynika jednak obowiązek szczególnej ostrożności przy stosowaniu sankcji jaką pozostaje wykluczenie członka. Rada Nadzorcza pozwanej spółdzielni miała pełną świadomość, że wolą powoda pozostawało zapoznanie się z stawianymi mu zarzutami poprzez doręczenie mu kopii wniosku zarządu dotyczącego jego wykluczenia, skoro w uzasadnieniu zaskarżonej uchwały stwierdzono, że „doręczenie uzasadnienia Zarządu do wniosku na żądanie Z. P. nie wnosi nic do dociekania przez Radę Nadzorczą realiów zaistniałej sprawy”. Skoro powód wyraził wolę zapoznania się ze stawianymi mu zarzutami i wskazał stosunkowo prosty sposób uzyskania takiego stanu rzeczy to bez znaczenia pozostaje przekonanie pozwanej, iż powód miał świadomość co do stawianych mu zarzutów. Niewątpliwie charakter stawianych pozwanemu zarzutów mógł wymagać odpowiedniego czasu celem zapoznania się z nimi i ustosunkowania się do ich treści, zaś w istocie nieracjonalnym pozostaje oczekiwanie, że powód uczyni to już podczas posiedzenia Rady Nadzorczej, czy też przybędzie na to posiedzenie jedynie w celu uzyskania wiedzy na temat stawianych mu zarzutów.

Stawiane zarzuty naruszenia przez Sąd I instancji przepisów prawa procesowego pozostają niezasadne; Sąd Apelacyjny nie dopatrył się również naruszenia przepisów prawa materialnego, w tym art. 24 § 4 i 5 prawa spółdzielczego, zatem apelacja podlegała oddaleniu z mocy art. 385 k.p.c.

O kosztach postępowania za instancję odwoławczą Sąd Apelacyjny orzekł z mocy art. 98 § 1 i 3, 108 §1 k.p.c. oraz § 10 ust. 1 pkt 1 w zw. z § 12 ust. 1 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (t.j. Dz.U. z 2013 r., poz. 490).

Na oryginalne właściwe podpisy.